

Informatiebijeenkomst Open Oproep Den Haag Bouwen op elkaar, 12 juni 2013
korte toelichting bij de voordracht / powerpoint presentatie van Dick van Gameren

Historische voorbeelden woningbouw in particuliere collectieven / horizontaal

Voorbeelden:

De Lairesestraat in Amsterdam

De Harmoniehof in Amsterdam

Frisia Woningen in Amersfoort

Aterlier 5 in Bern

Historische voorbeelden gestapelde woningbouw / verticaal

Voorbeelden:

Plan skyscraper 1909 Life Magazine, bekend geworden door afbeelding in *Delirious New York*, Rem Koolhaas en Madelon Vriesendorp

Obus, Le Corbusier, Algiers 1930

Unité, Le Corbusier, Marseille

Habitation, Le Corbusier 1946

Bij deze projecten gaat het in constructieve zin om het principe van een stellingkast; een stalen of betonnen rek waar de individuele woningen in geplaatst worden.

Gerealiseerde projecten volgens het 'stellingkast' principe met daarin particuliere woningen

Kallebach, Zweden, Erik Friberger, 1960

Wohnhausturm Wroclaw, Polen, Adolf Rading, 1929

Gestapelde varianten op kavelniveau

Quadruple Towers, Rusland, Ostozkenka Studio 2001 (casco, vrije plattegronden)

Project Meganom, Rusland, 2000 (casco, vrije plattegronden)

Inventieve uitbreidingen Azerbeidjan, Bakoe (aan- en uitbouwen, op en onder elkaar)

Baumhäuser, Tiergarten Berlijn, Frei Otto, Herman Kendel e.a. (op elkaar)

Conclusie

Het gaat bij deze opgave vooral om proces en techniek